

Bedømmelsen af Malkekvæget ved vore Dyrskuer.

Af Kammerraad I. B. H. Andersen.

Tvende i »Ugeskrift for Landmænd« fremkomne Artikler om dette Æmne, foranledigede Undertegnede til i afvigte Januar Maaned i Korthed at udtale mig om Sagen i Ugeskriftet særlig med den Tanke for Øje at fremkalde en nærmere Drøftelse af denne.

Det skete imidlertid ikke, men derimod blev jeg ved min Overværelse af indeværende Aars Dyrskuer endmere overbevist om, hvor forskjellig man — navnlig hvad Pointsangivelsen angaar — alene for Sjællands Vedkommende gaar frem paa dette Omraade. Som den, der allerede for mer end 40 Aar siden blev knyttet nærmere til Kvægbedømmelsen end Flertallet af Datidens Landmænd, og som derefter uafbrudt til Nutiden paa meget nært Hold har kunnet følge Udviklingen af denne Sag, maa jeg derfor anse det for min Pligt endnu en Gang at yde et Bidrag til Tilvejebringelsen af en paa Fortidens Erfaringer støttet, simpel og let anvendelig, men dog sikker og holdbar Fremgangsmaade ved »Bedømmelsen af Tyre og Køer ved vore Dyrskuer«.

Over for den yngre Slægt vil det imidlertid være nødvendigt, forinden jeg gaar videre, at give en kort Meddelelse om min Virksomhed paa dette Omraade forud for Aaret 1852.

Jeg maa da først fremhæve, at det navnlig var Kjendskabet til den for Datiden ualmindelig gode Kvægbesætning, jeg ved Tiltrædelsen af min Stilling som Forvalter hos Etatsraad Carl Neergaard i Foraaret 1843 forefandt paa Gundersløvholm, der fæstnede min fra mit Barndomshjem medbragte Interesse for Kvægavl og Kvægbrug.

Der var saaledes, hvad der den Gang hørte til Sjældenhederne, i flere Aar forud holdt maanedlige Prøvemalkninger paa Gundersløvholm, og man var ligeledes langt forud med Hensyn til Køernes Fodring og Græsning (se Landbrugsordb. 4. D. S. 455). At Etatsraad N., der ikke alene som Vicepræsident i Sorø Amts landøkonomiske Selskab og Medlem af Landhusholdningsselskabets Agerdyrkningskommission, men paa mange andre Maader var en af Danmarks mest fremragende Mænd paa Landbrugets Omraade*), og hvis Interesse tillige særlig gik i Retningen af Kvægbrugets Fremme hos mindre og større Jordbrugere, var en af de første, der subscriberede paa Gustav Michelsens Oversættelse af Franskmanden F. Guénons Bog om de af denne opdagede »Kjendemærker paa gode Malkekøer«, maatte saaledes blive en Selvfølge, og ikke mindre at vi paa Gundersløvholm havde bedre Forudsætninger end de fleste andre Steder for at kunne komme til Klarhed om Paaideligheden af disse Kjendemærker.

Michelsens Bog lod imidlertid vente længe paa sig, og medens vi i Mellemtiden paa den ene Side af en da allerede ældre Mand Justitsraad Friederichsen til Nøbbøllegaard havde faaet det første Vink om, hvor Spejlet hos Koen skulde søges, havde paa den anden Side min senere mangeaarige Ven og Kollega i Landhusholdningsselskabets Bestyrelsesraad, Etatsraad N. E. Hofman (Bang) meddelt i »Tidsskriftet«, at efter hvad man i Tyskland mente at have iagttaget, var Guénons Lære uden Værd for det praktiske Landbrug.

*) Den Cookske Bredsaaningsmaskine til Sæd, der senere blev Udgangspunktet for den »Gundersløvholmske«, forefandt jeg ligeledes ved min Ankomst dertil.

Vi havde efter dette sidste omtrent opgivet at vinde noget Udbytte for Sagen ad den Vej, og det var med fuld-
 stændig Mistillid til den Guénonske Lære, at jeg en Dag
 i 1846 af Etatsraad Neergaard modtog Michelsens samme
 Dag ankomne Bog. Jeg fik dog hurtig gjennemlæst de
 vigtigste Punkter i denne og set noget paa Tegningerne,
 men da disse var mindre heldig gjengivne, og Guénon
 selv intet Sted oplyste noget om — hvad der senere blev
 de allerførste Linier i min Bog —, at Spejlet dannes
 af »opadgaaende Haar« i Modsætning til Haarretningen
 paa det øvrige af Koens Bagdel, vilde hele Sagen rimelig-
 vis være kommen ikke lidet senere frem, naar ikke det
 Held var kommet til, at der blandt en Del til Afgang
 næste Dag bestemt Fedekvæg havde været en graa (blakket)
 Ko. Hos Kvæg med dette Lød træder nemlig Lysskæret
 over for de op- og nedadgaaende Haar« saa tydelig frem,
 at jeg paa min Runde om Aftenen ved Lygteskinnet op-
 dagede, at nævnte Ko, som efter alle tidligere Mærker
 maatte antages for god, men i Virkeligheden havde malket
 daarligt og af denne Grund var udsat, saa godt som
 manglede »Laarspejl« og kun havde et ringe, nærmest
 vinkeldannet Spejl opad. Dette meddelte jeg selvfølgelig
 næste Morgen baade til Etatsraad Neergaard og vor da-
 værende Mejeribødker, nuværende Gaardejer Bruhn, der
 senere fik saa meget med Sagen at gjøre, og efter at vi
 alle tre havde undersøgt nogle flere Køer, blev vi hurtig
 enige om, at vi i hvert Fald maatte gjøre en Sammen-
 ligning mellem hvad de Køer, hvis Spejl vi bedst
 kunde bedømme, efter Guénons Opgivende skulde malke,
 og det Udbytte disse efter Prøvemalkningen havde givet,
 før vi kunde slutte os til Hofman Bangs Opfattelse af
 Sagen. Hertil kom endvidere, at der den Gang lige saa
 lidt som senere kunde paavises nogen direkte Forbindelse
 mellem Spejlets Udvisende og Koens Malkeorganer, og vi
 derfor ene gennem fortsatte Undersøgelser og Sammen-
 ligninger maatte søge at komme til Klarhed i Sagen.

Vi kom dog imidlertid temmelig hurtig fremad i denne

Retning, og allerede et Par Maaneder efter kunde vi for Bestyrelsen af Sorø Amts landøkonomiske Selskab, der afholdt Møde paa Gundersløvholm, fremvise Køer med Spejl af Guénons 8 Klasser, hvis Udbytte meget nær stemte med hans Angivelser, ligesom der længere hen ad Foraaret ved Foranstaltning af den daværende Godsinspektør ved Sorø Akademi, Justitsraad Povelsen, paa 2 Steder under Akademiets Gods uddeltes Præmier for »Tyre«, bedømte efter Guénons System af en af de faa Mænd, der udenfor Gundersløvholm havde gjort sig bekjendt med Sagen, og mig; hvorefter jeg flere Steder satte hele Kvægbesætninger i Klasse og Orden efter Guénon og allerede da »pointerede«, at det foruden Spejlets Finhed var dettes Størrelse navnlig paa Laarene, der var det afgjørende, og at det altsaa nærmest blev Ordenen, der bestemte Koenes Værd.

Saa kom Landmandsmødet i Odense i Maj 1846. — Det havde været mit Haab, at Sagen der vilde være bleven bragt frem af Etatsraad Neergaard, men han blev desværre ved Sygdom forhindret fra at deltage i Mødet, til hvis Præsident han ellers utvivlsomt var bleven valgt. Paa min Anmodning var nu Cand. phil. Proprietær Fraas til Philipsdal saa god at henvende sig til Bestyrelsen om at faa Sagen bragt frem og at indlede Forhandlingen om samme, under hvilken der vel faldt noget afvigende Ytringer, men fra alle Sider udtaltes Ønsket om, at Paalideligheden af Mærkerne maatte blive almindelig prøvet og Systemet tillempet efter danske Forhold (se Beretningen om Mødet S. 129). Endvidere fik jeg ved det samme Dag af »Fyens Stifts patriotiske Selskab« afholdte Dyrskue god Lejlighed til at give praktisk Vejledning i Anvendelsen af Systemet.

Medens der derefter i Mellemtiden til næste Landmandsmøde i Aarhus 1847, med Undtagelse af at der i Kataloget for Sorø og Præstø Amters Fællesudstilling i Næstved var tilføjet Klasse og Orden for de ikke lidet over 100 der fremstillede Kvier og Tyre, ikke var sket noget særligt til Sagens Fremme, var til dette Møde, —

fra hvilket Etatsraad Neergaard ogsaa af Helbredshensyn maatte udeblive, — Spørgsmaalet om »Paalideligheden af Guénons Kjendemærker« forud sat paa Dagsordenen, og der fandt en meget livlig Forhandling Sted herom, under hvilken jeg maatte bestaa en formelig Examen, som jeg imidlertid (se Beretningen S. 188) slap godt fra, ligesom jeg ogsaa ved Dyrskuets dør fik god Lejlighed til at meddele praktisk Vejledning i Sagen.

For Etatsraad Neergaard og mig saavel som for Bruhn, der ogsaa stadig maatte give Vejledning i Anvendelsen af Guénons System, stod nu Holdbarheden af Lærens Hovedpunkter klare, og det gjaldt derfor kun om at faa Sagens Betydning almindelig erkjendt. Etatsraad N., som nu var Præsident i Sorø Amts landøkonomiske Selskab, foreslog derfor i 1847 dettes Bestyrelse og Generalforsamling at gjenoptage en tidligere stedfunden Præmiering af Malkekvæg, men med Hovedvægten lagt paa Guénons Kjendemærker, for derigjennem yderligere at virke for en almindelig Benyttelse af disse. Dette Forslag vedtoges enstemmig, og Sagens videre Ordning saavel som Bedømmelsen af de fremstillede Dyr overdroges til et Udvalg bestaaende af Jægermester Smith*), da paa Skovgaard, Forpagter Bülow, Mørup og mig, uden anden Begrænsning i Anvendelsen af det til Præmier bestemte Beløb af 200 Rdl. (400 Kr.) end Fastsættelse af højeste Præmie for Køer og Tyre. Disse Præmieuddelinger, der i høj Grad bidrog til at skaffe Sagen almindelig Indgang, fortsattes derefter uforandrede i flere Aar og optoges 1849 paa aldeles lignende Maade af Præstø Amts Landboforening, hvor jeg ligeledes blev Medlem af vedkommende Udvalg, ligesom jeg i Sommeren 1847, sammen med Proprietair Fraas, bedømte de ved Kjøbenhavn Amts Landboforenings Dyrskue

*) Jægermester Smith var et meget virksomt Medlem af Udvalget ved Sagens første Ordning, men forlod allerede i 1848 Sorø Amt og afløstes da af en af Amtets alledygtigste Kvægkjendere Forpagter Jochimsen, Nordruplund.

i Roskilde fremstillede Køer, hvis Mælkeudbytte Dagen efter maalttes inden Præmieuddelingen fandt Sted.

Saa kom Aaret 1848, da alt det Dagligdags blev smaat og ubetydeligt, og da det næsten blev en Skam for en 28-aarig Mand med godt Helbred at blive ved den hjemlige Gjærning. Da jeg imidlertid ikke havde været Militær og som aldeles uøvet i Skydning ikke kunde blive antagen som »Herregaardsskytte«, hvad der i modsat Fald vilde have ligget nærmest, kunde jeg ikke gjøre andet end blive, hvor jeg var, og arbejde videre dèr.

Med Hensyn til Guénons Mærker kom der dog nu atter et Moment til, som ikke blev uden Betydning for Sagen. — Som alt bemærket var nemlig Tegningerne i Michelsens Bog mindre heldig gjengivne, og da vi — paa hvad Maade erindrer jeg ikke nærmere — havde faaet fat paa et Par Exemplarer af nogle af Franskmanden Legèr udgivne Tegninger uden Text, som vi alle maatte foretrække, gjorde vi Forsøg paa at faa en Del af disse Tegninger tilsendte fra Frankrig, men dette mislykkedes paa Grund af, at hele Oplaget forinden var blevet beslaglagt som Plagiat af Guénons Originaltegninger. — Jeg foreslog da Etatsraad Neergaard, ogsaa noget for at støtte en ung, flink og dygtig Bogtrykker (A. P. Bang), der i 1848 nedsatte sig i Næstved, at vi skulde lade en Del Tegninger, ganske som Legèrs, trykke hos ham, hvilke Tegninger, naar vi tog et større Oplag, maatte kunne leveres meget billig hvortil endvidere kom, at Michelsens Bog var omtrent udsolgt. Etatsraad N. var fuldstændig enig med mig i, at Tegningerne ogsaa uden nogen Vejledning ved Siden kunde gjøre deres Nytte, men han tilføjede strax, at det ubetinget vilde være heldigere, om jeg skrev en saadan til disse, og at han i saa Fald gjerne vilde staa i Forskud med Udgifterne. Jeg studsede først noget ved dette Forslag, da jeg mindst af alt havde tænkt at optræde som Forfatter, men efter nøjere Overvejelse, og da jeg jo maatte indrømme, at jeg var bedre inde i Sagen end nogen anden hos os,

erklærede jeg mig villig til i Sagens Interesse at gjøre Forsøget.

Derefter udkom i Foraaret 1849 min »Vejledning til Anvendelsen af Guénons Kjendemerker ved Malkekøers Bedømmelse,« i 1000 Exemplarer, med et anbefalende Forord af Dr. med. Professor With, som paa flere Maader støttede mine Bestræbelser for Sagens Fremme, og foruden Legèrs Tegninger forsynet med et meget godt Billede af en Anglerko, taget af Beretningen om Landmandsmødet i Kiel 1847. — Bogen blev saa godt som overalt modtagen med Velvillie og Paaskjønnelse af dens Betydning for Sagen, ligesom den meget varmt anbefaledes i »Tidsskrift for Landøkonomi«, men er nu for mange Aar siden aldeles udsolgt.*) Da imidlertid Guénons Lære ligeledes for længst er bleven almindelig erkjendt og benyttet, har der ingen Anledning været for mig til at lade Bogen udgaa paany. Jeg vil derimod ikke undlade her at nævne, at jeg, foruden hvad der foran er berørt, i Bogens 2de Afsnit, Om Kjendemerker hos Tyre og Om Kjendemerker hos Kaëve, har udviklet Sagen ikke lidet klarere end Guénon selv havde gjort, hvad der fik saa meget mere at sige, som den Betydning, hans Lære har i disse 2de Retninger, stiller hans Mærkers Værd allermest over, hvad man tidligere kjendte i saa Henseende. Bogens sidste Afsnit: De vigtigste Punkter af Guénons Lære, sammendragne i kortfattede Regler til Lettelse ved dens daglige Anvendelse, gjengives derimod ordret her i al sin Korthed navnlig for at vise, at vi allerede den Gang betragtede Sagen med det rette Blik paa Lærens Anvendelse i Praxis.

Efterat Guénons Lære som System er udviklet, er endnu i Henhold til Indledningen tilbage at vise, hvorledes man uden at have dette i sin Helhed for Øje eller erindre sig alle Klassernes Ordener og Tegninger kan ved forekommende Lejligheder anvende hans Mærker,

*) 2000 Særtryk af Tegningerne, der nærmest i Anledning af Landmandsmødet i Kjøbenhavn trykkedes i 1852, ere ligeledes forlængst udsolgte.

og dette har jeg troet bedst at opnaa ved at meddele nogle bestemte Regler, der indeholde Lærens Hovedpunkter saa fuldstændig antydede, at ogsaa de, der kun have lidet Kjendskab til denne, ville med en ubetydelig Vejledning være i Stand til ene ved Benyttelsen af disse med temmelig Sikkerhed at kunne vælge mellem gode og slette Individider.

En Malkekos Godhed er saaledes efter Guénons Kjendemerker afhængig af:

1) Dens Spejls Størrelse eller Kvadratindhold, saaledes at jo større dette er, jo bedre Ko.

2) Den Plads det har, saaledes at jo mere det er paa Laarene og jo højere det gaar op paa disse, jo bedre, idet nemlig en Ko, der har sit Spejl ene paa Laarene og Yveret, staar kortere Tid gold end en anden, der har det samme Fladeindhold i en forneden smallere og derfor højere opadgaende Form.

3) Haarenes og Hudens Finhed og Blødhed i Spejlet og navnlig paa Laarene og Yveret, da denne Egenskab, især naar Spejlet tillige har en gulladen Farve, gjør dette væsentlig bedre, eftersom en Ko med et lidet mindre Spejl kan malke ligesaa meget som en anden med et større, men grovt og tæthaaret. Naar der i Forbindelse med fin Hud og bløde Haar tillige afsætter sig gule Skjæl i Spejlet, er det et Tegn paa, at Koen giver fed — paa Smørdele rig Mælk.

4) Naar der foroven i Spejlets Kanter paa en eller begge Sider af Børsprækken, eller naar det ikke gaar saa højt op, særskilt paa samme Steder findes langagtige Pletter af grovere Haar, der hverken gaa op eller nedad, men mer eller mindre skarpt efter Siden imod hinanden, som Guénon har givet Navn af Hvirvler, da er det et Tegn, som uden Hensyn til Spejlets Størrelse eller øvrige foranævnte Egenskaber gjør Koen ringere, idet det udviser, at denne, i Forhold til Hvirvlernes Længde ned med Laarene, deres Grovhed og mer eller mindre udstaaende Form, enten staar længe gold eller giver tynd og vandagtig Mælk.

og 5) Naar der i Spejlet findes Indsnit eller Pletter af nedadgaende Haar, maa disses Størrelse fradrages det hele Spejls, og Koen i Forhold derefter regnes ringere, ligesom, hvad der omvendt ikke sjælden er Tilfældet, at der udenfor Spejlet ved Siden af Børsprækken findes Pletter af opadgaende Haar, disse, naar de ej gaa over til Hvirvler, ligeledes efter det Fladeindhold, de indtage, forbedre dette; men grundet paa det foranførte bliver det en Selvfølge, at de førstnævnte Afbigelsers mere forringe Koens Værd, naar de findes paa Laarene, end naar de af samme Størrelse forekomme højere op mod Børsprækken.◀

Efter Udgivelsen af min Bog gik dernæst Sagen sin rolige Gang i Krigsaarene, med Undtagelse af at jeg i Foraaret 1850 holdt et meget talrig besøgt Foredrag om samme i Frederiksborg Amts Landboforening — hvis Formand den Gang var Proprietair A. David til Rungstedlund — med Køer af de forskjellige Klasser opstillede paa store Forhøjninger i Hillerødsholms Ridehus, hvad der endnu mindes af Foreningens ældre Medlemmer, ligesom Stødet derved blev givet til dennes Aaret efter begyndte Præmieuddelinger, ordnede ganske som i Sorø og Præstø Amter, og ved hvilke jeg ligeledes i de første Aar deltog i Bedømmelsen. I 1851 fik jeg derimod gennemført en Foranstaltning, der blev af meget væsentlig Betydning for Udbredelsen af Guénons Lære saavel som for Kvægavlens Fremme i det Hele taget, og som tillige temmelig afgjort blev det første Foretagende i sin Art heri Landet..

Som bekjendt blev jeg nemlig efter Etatsraad Carl Neergaards tidlige Bortgang 2den August 1850, Forpagter af Gundersløvholm fra 1ste Maj 1851, paa Grund af hvilken Forandring Bruhn bestemte sig for at begynde som Kvæg-handler. — Da vi imidlertid som alt nævnt i saa lang Tid i Forening havde arbejdet for Udbredelsen og Anvendelsen af Guénons Lære, og han, med Hensyn til at udvikle og forklare denne for andre, ubetinget var min Overmand, vilde jeg meget nødig se ham fjærnet fra Sagen. Jeg indgav da, efter Samraad med const. Landstutmester, Professor With, et Andragende til Indenrigsministeriet om, at der maatte tilstaa mig et saadant Beløb, at Bruhn — mod et dagligt Honorar af 2 Rdl. og Godtgjørelse af hans Rejseudgifter — i Sommermaanederne i Vedkommendes Hjem kunde vejlede de Landmænd, der ønskede dette, i Anvendelsen af Guénons Mærker, naar Anmodning derom inden en vis Tid forud henvendtes til mig, som var villig til at paatage mig Ansvaret for og Ledelsen af den hele Sag.

Den daværende Indenrigsminister, nuværende Gehejmecorferentsraad kongl. Commissarius M. H. Rosenørn, til hvem jeg tillige personlig anbefalede Sagen, stillede sig

meget velvillig overfor denne, og mit Andragende bevilgedes, saaledes at min Redegjørelse og Regnskabet for Anvendelsen af Beløbet blev at indgive til Landstutmesteren, fra hvem ogsaa Kundgjørelsen om Henvendelsen til mig udgik gennem Bladene, og Sagen gik derefter saa godt, som det vel var muligt, ligesom der fra det store Antal Landmænd (c. 240), Bruhn besøgte, kun udtaltes udelt Tilfredshed med hans Maade at forklare Sagen paa og almindelig Erkjendelse af den Nytte, hans Vejledning ydede, saavel som af Overensstemmelsen mellem hans Domme om Kørne og disses Udbytte.

Den af Bruhn medbragte af Landstutmesteren autoriserede Protokol, hvori nævnte Erklæringer gaves, overleveredes ved Foretagendets Afslutning 1855 til Indenrigsministeriet, men da jeg ved Ministeriets velvillige Imødekommen har erholdt Protokollen udlaant, ser jeg mig med Redaktionens Tilladelse i Stand til her, foruden Landstutmesterens og min Indordning af Sagen, ordret at kunne gjengive nogle af disse Erklæringer fra den Tids mere bekendte Mænd i alle Danmarks Egne.*)

Nærværende Protokol autoriseres herved til Brug ved en af Forpagter Andersen paa Gundersløvholm med offentlig Understøttelse foranstaltet praktisk Vejledning for Landmænd til den guénonske Læres Anvendelse, for at de Vedkommende, som benytte denne Vejledning under Navns Underskrift heri kunne indføre det Fornødne overensstemmende med Hr. Andersens nedenstaaende Opgivende.

Kjøbenhavn den 20. Maj 1851.

Dr. With,
const. Landstutmester.

I Henhold til Indenrigsministeriets Resolution af 22. Marts d. A. betræffende den guénonske Læres Udbredelse ved Regjeringens Understøttelse, og overensstemmende med den mellem Landstutmesteren og Undertegnede truffne Aftale, anmodes enhver af D'Hrr. Landmænd, som af Kvægghandler Bruhn modtager praktisk Vejledning i Guénons Kjendmærkers Anvendelse ved Bedømmelsen af

*) I en anden Protokol anførtes, foruden hvad Bruhn i øvrigt havde at bemærke om de forskjellige Besætninger, tillige Antallet af Individuer i hver af Guénons 8 Klasser.

Malkekvæg, i nærværende Protokol under Navns Underskrift herom at afgive deres respektive Erklæringer, og deri blandt andet at anføre:

- a. hvad Tid Bruhn er ankommen og afrejst fra hvert Sted;
 - b. hvorledes man har været tilfreds med den af ham meddelte Vejledning saavel i dens Helhed som i de forskjellige enkelte Retninger:
- og c. hvorvidt Bruhns Dom om de ham foreviste Malkekøer har vist sig stemmende med disses tidligere Udbytte, enten efter afholdt Prøvemalkning, eller efter den Kundskab man ellers har til dette.

Gundersløvholm den 6. Juni 1851.

J. B. H. Andersen.

Overensstemmende med et fra ham modtaget Brev ankom Hr. Kvæghandler Bruhn hertil igaar Formiddags den 15de, og man skred strax til at undersøge Spejlet hos Køerne her paa Gaarden, hvis Antal udgjør 66 Stkr. — Min Søn, der tidligere efter de ihændehavende Skrifter derom, har søgt at lægge sig efter at bedømme Malkekvæg efter de guénonske Kjendetegn, blev tilfredsstillende oplyst om de smaa Afvigelser fra den for hver Klasse og Orden foreskrevne Form af Spejlet, som ofte findes, og erholdt tillige den nødvendige praktiske Vejledning for selv at kunne hjælpe sig videre. — I Reglen fandt en tilfredsstillende Lighed Sted i Forholdet mellem det Kvantum Mælk, som Køerne ifølge Spejlets Form skulde give, og det ved d. 12te Juni afholdt Prøvemalkning vundne Resultat, dog saaledes at de stedse havde malket 1 à 2 Potter ringere, end det de efter Angivelsen burde.

Der var og en stor Lighed i Udbyttet af Køerne af samme Orden gennem alle Klasser. 1 enkelt Ko af 1ste Klasse, 4de Orden gav mere Mælk end det normale for den Afdeling.

Hos de Køer, der havde kælvet tidlig i December, Januar og Februar, syntes Mælken at være aftagen i en stærkere Grad, end man skulde antage efter Spejlets Form, Begrænsning og Finhed.

At Hr. Bruhn har Fasthed i at bedømme Køer efter de nævnte Kjendetegn fremgaar og deraf, at disse stedse bleve henførte til samme Afdeling ved at blive undersøgte 2 Gange.

Idag Formiddag Kl. 7 forlader Hr. Bruhn Gaarden her for at rejse til Nielsminde pr. Aalborg.

Kjærsgaard den 16. Juni 1951.

Eilert Segelcke.

Efter Anmodning af min Mejeriforpagter Brükker ankom Hr. Bruhn her paa Langholt i Aftes Kl. 10, har idag beseet mine Køer og ind delt dem i Klasse og Orden, som jeg optegnede, og derefter blev afholdt Prøvemalkning, hvorved det viste sig, at den Mælk, hver Ko

især afgav, stenite over min Forventning overens med det Kvantum, samme efter dens Klasse og Orden skulde give, hvilket Udfald var mig behagelig, og da Hr. Bruhn gjorde sig særdeles Umage for at gjøre mig bekendt med Spejlet, vil dette ventelig blive mig nyttigt. Hr. Bruhn afrejser i Eftermiddag herfra til Gandrupgaard.

Langholt den 17. Juni 1851.

N. P. Ahlmann.

Ifølge tidligere Anmodning ankom Hr. Kvæghandler Bruhn hertil Fredag d. 27de Juni, og kan jeg ikke andet eud bevidne min særdeles Tilfredshed med den Maade, hvorpaa han meddelte mig Undervisning om den guénonske Methode at bedømme Malkekvæg paa. Hr. Bruhns Færdighed og Fasthed i at bedømme det forskjellige Malkekvæg er beundringsværdig, og Sagen fortjener den højeste Grad af Interesse og Paaskjønnelse. En Prøvemalkning blev foretagen og svarede fuldkommen til den Dom, Hr. Bruhn tidligere havde udtalt, saa jeg har den paalideligste Vished for, at Lærens Udbredelse vil langt mere end man har troet gavne enhver Landmand. Hr. Bruhn afrejste idag herfra til Østergaard.

Aagaardsholm d. 28. Juni 1851.

J. A. Møller.

Siden de guénonske Kjendetegn over Køernes Malkeevne blev bekendte, har jeg bestandig taget noget Hensyn til Spejlet ved Indkøb af min Besætning samt ved mit eget Tillæg, uden at jeg dog lagde særdeles megen Vægt derpaa. Dog havde dette mest sin Grund deri, at jeg ikke rigtig forstod at bedømme en Kos Spejl, eftersom jeg aldrig har truffen paa nogen, der havde synderlig Praxis deri. Det var mig derfor meget velkommen nu ved Hr. Bruhn at modtage denne praktiske Anvisning, og maa jeg med Glæde bemærke, at jeg ved Hr. Bruhns tydelige Vejledning har faaet et rigtigt Begreb om Klassificeringen af de forskjellige Former af Spejlene. Vi sammenlignede derefter min sidste Prøvemalkning med Hr. Bruhns Tabeller og frapperede mig den Overensstemmelse, jeg deri fandt, saavel i de højere Klasser og Ordener, som i de lavere. Endnu maa jeg bemærke, at jeg ogsaa har fundet, at Tyrens Spejl er meget vigtig for Tillægget. Thi de fleste af mine Kvier, der have faaet 1 à 2 Kalve, ere faldne efter en meget smuk Tyr fra Lemvigegnen, men som havde et meget lille Spejl. Det samme er ogsaa Tilfældet med alle de efter denne Tyr faldne Kvier paa enkelte Undtagelser nær.

Jeg kan derfor ikke andet end paaskjønne denne Regjeringens Foranstaltning, ved en dygtig og erfaren Mand praktisk at udbrede den guénonske Lære, og var det vistnok til stort Gavn for Landet, at Hr. Bruhns Virken ikke maatte ende med denne Rejse iaar, men at Interessen derved bliver vakt end mere, saa at Regjeringen maatte

se sig foranlediget ogsaa fremdeles at fortsætte den for iaar tagne Bestemmelse.

Hr. Bruhn ankom til mig den 10de og afrejste igjen den 11te dennes herfra til Sophiendal.

Gammelgaard pr. Aarhus den 11. Juli 1851.

Ch. D. Hansen.

Torsdagen den 17de d. M. ankom Hr. Bruhn hørtil og afrejste igjen herfra i Dags Eftermiddag, efterat vi havde gjenemgaaet hele Besætningen her paa Gaarden, som bestaar af 160 Køer.

I enhver Henseende maa jeg erklære mig særdeles vel tilfreds med den Vejledning og Undervisning, jeg har erholdt af Hr. Bruhn, og har jeg den sikre Overbevisning, at jeg i Fremtiden vil have megen Nytte heraf, idet jeg hovedsageligen er bleven bragt fra en Vildfarelse, som jeg troer, at mange i det guénonske System mindre Indviiede især gjøre sig skyldige, nemlig at tillægge Klassen en større Indflydelse end Ordenen, hvilket jeg især troer at maatte tilskrive de Uoverensstemmelser, jeg troede at have bemærket.

I det Hele taget stemte Hr. Bruhns Dom ganske overens med mine egne Iagttagelser paa nogle ganske faa Undtagelser nær, navnved en ung, kraftig og stor Ko, som var i 1ste Klasse 3die Orden, men dog saavel iaar som ifjor har givet et paafaldende ringe Udbytte af Mælk.

Idet jeg tilfulde anerkjender Regjeringens og andre høje og ærede Vedkommendes Interesse for denne Læres Udbredelse, haaber jeg, at denne Vejledning maa blive fortsat i det følgende Aar, hvilket sikkert vil stifte stor Nytte og af mange vil blive optaget med stor Taknemmelighed.

Barretskov den 18. Juli 1851.

F. Schulin.

Megen Erkjendtlighed maa jeg herved tilkjendegive og meddele saavel det høje Ministerium som de Mænd, der med saa megen Opofrelse og Omhu har virket for den guénonske Methode og i Særdeleshed for paa denne Maade at faa den bekjendt omkring her i Landet til hvem der selv havde Interesse for Methodens, som efter min Formening er og vil blive enhver praktisk Landmand til uberegnelig stor Nytte og Fordel. At Valget paa Hr. Kvæghandler Bruhn til praktisk at forklare og undervise i denne Methode har været særdeles heldigt og meget vil fremme Læren derom vidner noksom allerede agtede Mands Attester, som her findes antegnede, og er det mig ogsaa meget kjært herved at kunne bevidne, at jeg, ved med bemeldte Hr. Bruhn at gjenemgaa største Delen af mine Kvægbesætninger saavel paa Sandholt som her paa Østrupgaard, har

fundet og bemærket, at Manden med megen Sagkundskab, Bestemthed og Sikkerhed ikke alene er nøje Kjender af bemeldte Methode, men tillige har et sjældent praktisk Blik i at bedømme og kjende Kvæg, da hans Opgivelser i alle Henseender nøjagtig har stemt med mine egne Erfaringer, som jeg selv Tid efter anden med megen Opofrelse og Omhu paa min Kvægbesætning, har erhvervet mig.

Hr. Bruhn ankom hertil den 12te August om Eftermiddagen, og den 13de gjennemgik vi Østrupgaards Besætning, og den 14de Sandholts, og afrejser han idag d. 15de til Søeboe.

Østrupgaard den 15. August 1851.

Schwartz.

Hr. Bruhn ankom til Pederstrup den 1ste September 1851 Eftermiddag, og blev der da samme Dag saavel som næste Dag af ham meddelt Undervisning om Anvendelsen af Guénons Kjendetegn paa Malkekøer saavel som Kvier, Kalve og Tyre. Med Udfaldet af Undersøgelserne af Malkekøerne kan man ikke andet end være særdeles tilfreds, idet Antallet af de Potter Mælk, som Køerne efter hans Bedømmelse skulde give, saa godt som udelukkende har stemmet med Mælkejournalerne, og det maa saaledes ansees for aldeles afgjort, at det guénonske System er aldeles paalideligt til derefter at bedømme Køernes Godhed.

Det maa derfor ansees for særdeles nyttigt og gavnligt, at Hr. Bruhn foretager en saadan Rejse i Provinserne som den han gjør, og maa jeg derfor tilføje, at Bruhn med den største Beredvillighed og med Tydelighed har givet mig og flere her paa Gaarden Underretning om Anvendelsen af Methoden, der navnlig med Hensyn til Tillæg af Kalve er af overordentlig stor Værdi.

Pederstrup den 2. Septbr. 1851.

Lützen.

Tirsdagen den 23de Septbr. 1851 om Formiddagen ankom Hr. Bruhn hertil, og afrejste næste Dags Formiddag til Asnæs Præstegaard i Odsherred.

Med særdeles Paaskjønnelse maa jeg fremhæve den bestemte og tydelige Maade, hvorpaa Hr. Bruhn med saa megen Sikkerhed og Sagkundskab har givet mig en Vejledning i Anvendelsen af den guénonske Lære, som jeg længe har ønsket mig, og som jeg nu med levende Interesse er bleven bekendt med. Ved at sammenligne Bedømmelsen med Køernes virkelige mig bekendte Godhed, har Resultatet bragt mig til den Overbevisning: at denne Lære er af stor Betydning og afgiver et særdeles og paafaldende ubedrageligt Vidnesbyrd for Køens Godhed som Malkeko. Størrelsen af mit Hollænderi er 140 Stk. Malkekøer, og da jeg siden Aaret 1838 har tillagt aarlig

18 Kalve, er største Delen af Besætningen nu af eget Tillæg, stadig fter de bedste Malkekøer, og da jeg fremdeles agter at fortsætte denne Fremgangsmaade, vilde det være af overordentlig Interesse for mig, nu da jeg ved Valget af Tillægget kan tage tilbørligt Hensyn til Spejlet, i sin Tid at kunne faa Lejlighed til atter at konferere med Hr. Bruhn om de af mig vundne Erfaringer.

Slutteligen kan jeg ikke undlade at tilføje, at jeg paa det Fuldkomneste føler mig overbevist om, at Hr. Bruhns Rejse i Landets forskjellige Provinser vil stifte uberegnelig Nytte, idet denne fattelige Vejledning i høj Grad letter Kjendskaben til en Lære, der ved eget Studium kræver mere Taalmodighed og Udholdenhed, end man i Almindelighed tør forlange eller vente af den praktiske Landmand.

Bjergbygaard den 24de September 1851.

Bornemann.

Hr. Kvæghandler Bruhn ankom hertil den 25de Septbr. og afrejste herfra den 27de. — Da vi eftersaa en Del af Gaardens Kvægbesætning, fandt jeg, at Bedømmelsen efter de guénonske Kjendetegn stemmede ganske overens med Prøvemalkningerne i Henseende til Udbyttet.

Med megen Fasthed og Sikkerhed vejledede Hr. Bruhn mig med Hensyn til de forskjellige Spejls Betydning, hvorved jeg er overbevist om, at hans Rejse har stiftet megen Nytte her i Landet.

Adelersborg den 27de Septbr. 1851.

Ebbesen.

Hr. Bruhn ankom hertil Eftermiddagen den 23de Juni og gjenneemgik Dagen efter Mejeriet herpaa Gaarden, og maa jeg takke ham meget for den Tydelighed og Beredvillighed, hvormed han gjenneemgik enhver Kos Spejl, hvorved mine Kundskaber til den guénonske Lære ere forøgede betydeligt og tillige ere blevne meget klarere. Med Hensyn til Overensstemmelsen mellem det efter Tabellerne opgivne Kvantum Mælk og det Kvantum Mælk, som Koen virkelig giver, da vil jeg kun bemærke, at der i det Væsentlige kun fandt en enkelt Uoverensstemmelse Sted, og at de Køer, som have kælvet om Efteraaret, i Almindelighed fandtes at give 2 à 3 Potter mindre i fuld Malkning end efter de Tabeller, som ledsage det af Hr. Forpagter Andersen udgivne Skrift om de guénonske Kjendetegn. Sammenligningen var saa meget interessanter, som den kunde ske temmelig nøjagtigt, da her siden Maj 1847 er ført en Prøvemalkningsjournal.

Den 25de afrejste Hr. Bruhn til Aunsborg.

Asmildkloster den 25de Juni 1852.

Bruun.

Hr. Bruhn, som ankom til mig om Aftenen den 2den Juli og igjen afrejser til Julianeholm den 4de s. M. om Morgenen, har under sit Ophold her paa Gaarden med Klarhed og Dygtighed givet de Oplysninger, som ere nødvendige for fuldkommen at kunne sætte sig ind i den guénonske Lære. Hr. Bruhns Nærværelse hos mig vil derfor sikkert i Tiden komme mig meget til Nytte, og kan jeg ikke andet end bevidne ham min særdeles Tilfredshed med den Maade, hvorpaa han meddeler sin Undervisning. Sluttelig vil jeg bemærke, at Hr. Bruhns Dom over de ham foreviste Malkekøer stemmer aldeles overens med de Erfaringer, jeg med Hensyn til disse tidligere har gjort.

Stenalt den 4. Juli 1852.

Bruun.

Af Hr. Kvæghandler Bruhn, der ankom hertil igaar og afrejser iaften, har jeg idag erholdt en grundig og tydelig Vejledning i den guénonske Lære, i hvilken Hr. Bruhn er fuldkommen sikker; thi ved at sammenstille en i et Par Aar fortsat Prøvemalkningsliste med den idag over Køerne optagne Klasseinddeling m. m. har jeg overbevist mig om, at man ved bemeldte Lære ganske vist er istand til uden Vaklen at bedømme en Køs Godhed.

Østergaard den 7. Juli 1852.

P. C. Schou.

Det har været mig en stor Fornøjelse at se Hr. Bruhn hos mig, hvortil han ankom den 11te Juli, og modtage hans grundige og sikre Undervisning og med Kundskaben til Køerne her aldeles overensstemmende Dom. Maatte Regjeringen finde et Middel, ved hvilket denne Lære vilde blive almindelig og hurtig udbredt, troer jeg ikke at noget Offer fra Regjeringens Side kunde være for stort, og det vilde i forholdsvis faa Aar bringe et Resultat, som i England først er Frugten af utallige Aars Bestræbelser.

Hr. Bruhn afrejser idag herfra til Ingvorstrup.

Hessel den 13de Juli 1852.

Lichtenberg.

Hr. Bruhn ankom hertil Torsdagen den 15de Juli og glædede os Dagen efter ved sit ligesaa interessante som grundige Foredrag om de guénonske Kjendetegn for Malkekøer. Uagtet der denne Dag ikke anstilledes nogen egentlig Prøvemalkning, stemmede dog Hr. Bruhns Opgivelser paa det Nøjagtigste med de af mig i Forvejen anstillede Prøvemaalinger, og kan man i denne Anledning ikke nok som paaskjønne det Kongelige Landhusholdnings-Selskabs Virken i denne Retning, der nødvendigvis maa være af den gavnligste Indflydelse for et Land som Danmark, hvor Kvægavlen maa ansees som

en af de vigtigste Erhvervskilder. Ikke lidet vil Hr. Bruhns Personlighed og Dygtighed bidrage til at udbrede denne Maade til at bedømme Kvægets Værd. Hr. Bruhn afrejser idag over Rosenholm til Vosnæsgaard.

Balskov den 16. Juli 1852.

Iver Chr. Rosenkranntz.

Søndag Eftermiddag den 15de ankom Hr. Bruhn hertil, og afrejste den 17de efter at have besigtiget Besætningen her paa Gaarden, og den paa Holsteenshuus.

Jeg kan ej andet end paaskjønne den Foranstaltning, som har bidraget til Hr. Bruhns Virken med at udbrede den guénonske Lære omkring i Provinserne, og maa jeg særdeles fremhæve den tydelige og fattelige Maade, hvori han giver praktisk Vejledning og Undervisning i Anvendelsen af den guénonske Maade, hvorefter en Malkeko skal bedømmes, som viste sig overensstemmende med de Erfaringer, som flere Aars Prøvemalkning har givet mig.

Nakkebølle den 17de August 1852.

Mackeprang.

Tirsdag den 17de Aug. ankom Hr. Bruhn hertil og afrejste igjen den 19de. Med Paaskjønnelse af denne nyttige Foranstaltning, føler jeg mig opfordret til at bevidne de Vedkommende, der have foranlediget, at Hr. Bruhn berejser Landet, min forbindtlige Taksigelse.

Da jeg, strax efter at Guénons Lære blev bekendt, erkjendte de store Fordele, dette System vilde yde ved Bedømmelsen af Malkekøer, saa har samme i høj Grad interesseret mig, og jeg har derfor søgt efter bedste Evne at sætte mig ind i denne nye Lære og at bringe den i Anvendelse. Det har derfor været mig saameget mere tilfredsstillende ved Hr. Bruhns grundige Vejledning at faa Vished for, at jeg har opfattet Guénons Lære rigtig. Da man alt i en tidlig Alder kan bedømme Spejlet paa Tillægget, saa anseer jeg det for en stor Gevinst, at man sættes istand til at udsøge de gode. I det Hele taget stemte Hr. Bruhns Dom ganske overens med mine egne Iagttagelser og de udførte Prøvemalkninger.

Lehnskov den 18de Aug. 1852.

J. Lacoppidan.

Hr. Kvæghandler Bruhn ankom hertil Torsdagen den 19de om Eftermiddagen og forlader os idag for at tage til Dyrehavegaard ved Nyborg. Han har i den Tid havt Hovedstation her paa Gaarden og herfra gjort Excurtioner til Mullerup, Glorup, Ryegaard, Anhoff og Strandegaard. Med særdeles Interesse have vi hørt Hr. Bruhns Foredrag og Forklaringer over de guénonske Kjendemerker paa

Malkekøer — og troer jeg, at disse ville være os til særdeles Nytte. Ligesom jeg maa bemærke, at hans Bedømmelse af de forskjellige Køers Mælkeprodukt ganske paafaldende stemte med Prøvemalkningsprotokollen, og næsten ikke en Ko viste nogen paafaldende Uoverensstemmelse, og i en Bedømmelse af flere hundrede Køer har dette meget at sige.

Det har glædet mig meget i Hr. Bruhn at lære at kjende en ligesaa vakker og beskeden som i sit Fag dygtig Mand og modtager han herved vor oprigtige Tak ej alene for det Kjendskab, han har meddelt os til de guénonske Kjendemærker, men og for de flere andre Oplysninger med Hensyn til Mejerivæsenet han saa velvillig har meddelt os.

Hesselagergaard den 24. Aug. 1852.

Paa egne og mine Sønners Vegne
Dons.

Ved i Forening med mig idag at gjennemgaa min Hollænderi-Besætning her paa Gaarden har Hr. Kvæghandler Bruhn givet mig en tydelig Fremstilling af den guénonske Læres Anvendelse. Hans derpaa begrundede Dom om Køernes Malkeevne svarede til, hvad de virkelig skal have ydet. Jeg tvivler ikke om, at Udbredelsen af Guénons Lære vil være til Gavn for Landets Hollænderivæsen, og jeg anseer Hr. Bruhn for særdeles skikket til at meddele Landmændene Kundskab derom saavel som i det hele om Hollænderiernes hensigtsmæssige Benyttelse.

Kallundborg Ladegaard den 13de Septbr. 1852.

Chr. Barner.

Tirsdag den 21de Septbr. ankom Hr. Bruhn hertil og gjennemgik i de 2de paafølgende Dage Størstedelen af det herværende Mejeri paa 200 Køer. Udfaldet af hans Bedømmelse af mine Køer bestyrkede mig i min tidligere Overbevisning om Vigtigheden af den guénonske Lære ved Bedømmelsen af en Kos Malkeevne. Min Formodning er bleven til Vished for mig — at et stort og fint Spejl næsten uden Undtagelse antyder en god Malkeko, og om jeg end i modsat Retning har fundet, at en Ko med et mindre godt Spejl undertiden kan være en god Malkeko, saa har det dog vist sig, at et slet Spejl i Reglen antyder en slet Malkeko.

Jeg kan saaledes kun istemme den almindelige Anerkjendelse af det guénonske Systems Vigtighed og praktiske Nytte og maa bedvide Hr. Bruhn min særdeles Tak for den grundige og sikre Maade, paa hvilken han har tydeliggjort for mig, hvad der hidtil var mig uklart ved det guénonske System.

Svenstrup den 23. Septbr. 1852.

J. Hofman-Bang.

Paa Opfordring var Hr. Bruhn idag tilstede hos mig og gennemgik min Kvægbesætning, og det var med megen Interesse jeg bemærkede, hvor ganske hans Bedømmelse af Køernes Mælkeevne grundet paa Systemets Kjendetegn stemmede overens med, hvad der af Erfaring var mig bekendt.

Næst at bevidne min Paaskjønnelse heraf, skulde jeg, da min Stilling medfører Kjendskab til Bondestanden, tillade mig at bemærke, at Hr. Bruhn ikke blot derved, at han personlig kommer til Bonden, gennemgaar hans Besætning, paaviser Fortrin og Mangler ved Kvæget, tydelig forklarer alt, og med Taalmodighed og overbevisende imødegaar Indvendinger, men ogsaa derved at han paa en passende Maade henleder Opmærksomheden paa, hvorledes Kvæghold og Mejeri drives paa andre Steder og bør drives, vækker, hvor han kommer, en betydelig større og før ukjendt Sans og Interesse for Kreaturholdet, som navnlig paa denne Egn godt kan behøves, og som jeg veed alt har baaren Frugt i min Kreds, og vil bære end større for Fremtiden. Jeg kan derfor ej andet end udtale den Overbevisning, at der vistnok ingensinde er gjort nogen Foranstaltning af det Offentlige til at fremme Husdyravl og Kreaturhold, der med saaliden Bekostning har virket og kan virke saameget til sandt Gavn som denne.

Vallensved Præstegaard den 2. Octbr. 1852.

Buchholtz.

For fremtidig med større Sikkerhed at kunne anvende den guénonske Lære ved Bedømmelsen af mine Malkekøer, havde jeg ønsket Hr. Bruhns Nærværelse hos mig, da jeg var i Tvivl om adskillige Punkter, jeg maatte antage hans Erfaring kunde oplyse mig om. Han ankom derfor her den 9de dennes og har gennemgaaet saavel Klarupgaards som Høftemarks Kvægbesætninger i Forening med mig, hvorved jeg med Fornøjelse erfarede, at de Køer, som i Følge de maanedlige Prøvemalkninger malke bedst, ogsaa i Reglen have de bedste Spejl, hvilket har bestyrket min Overbevisning om Spejllærens Nytte, anvendt med fornødent Hensyn til Hovedegenskaberne hos en Malkeko, 1) en velbygget Legemsform, som tilsteder den fornødne Plads til saavel Aandedræts- som Fordøjelsesredskaberne, med andre Ord: Brystkassens behørige Vidde og Kroppens Ribhvælvning; 2) en fin Hud og fine Horn og 3) et kvindeligt Præg. Det vil derfor være af stor Nytte, at Læren om Spejlet bliver udbredt blandt Hollænderibesidderne, og jeg anser Hr. Bruhn for særdeles skikket til dette Hverv, som han udfører med ligesaa megen Dygtighed som Fattélighed og Sempelhed i Forklaringen. Sluttelig maa jeg bemærke, at ovenstaaende alene angaar den Del af den guénonske Lære, som behandler Koens Mælkeevne, hvorimod jeg ingen Tillid har til den Del af samme, som giver sig af med at bestemme, hvor

megen Mælk en Ko malker daglig, da den gamle Sætning, »at Koen malker af Tandens«, maa staa fast, og desuden den forudgaaede Vinterpleje, Afstand fra Kælvetiden, mulige Drægtighed paa ny etc. herpaa har stor Indflydelse.

Clarupgaard i Aalborg Amt den 13de Juli 1853.

A. Branth.

Ogsaa iaar har Hr. Kvæghandler Bruhn været hos mig for at vejlede og undervise mig i Guénons Lære, og jeg maa erkjende, at jo mere jeg sætter mig ind i denne Sag, desto mere kommer jeg til den Overbevisning, at dette er den eneste sikre og paalidelige Maade at bedømme Malkekøer paa, og gjør det mig derfor meget ondt af Hr. Bruhn at høre, at han ikke oftere rejser i denne Anledning, og at man heller ikke for det første kan vente, at en anden i hans Sted for offentlig Regning kommer til at rejse, endskjønt det dog vistnok var meget ønskeligt om saadant kunde lade sig gjøre for endnu mere at udbrede Kjendskabet til den guénonske Lære, hvilken navnlig iblandt Almuen endnu langt fra ikke er saa bekjendt og udbredt, som man kunde ønske.

Langesgaard den 17de Juli 1853.

I. Grønbeck.

Ligesom jeg i det Hele kan henholde mig til min foregaaende Erklæring, under 17de Juli f. A. i Anledning af Hr. Bruhns Eftersyn af 29 Stk. Kvæg under hans nærværende Ophold hos mig, saaledes har jeg fundet en yderligere Bestyrkelse for selve Sagens Rigtighed som paa Hr. Bruhns Dygtighed, ved at overvære Bedømmelsen af Nabobyen Ravns 9 Gaardmænds Kreaturer, med hvilken enhver Vedkommende fandt sig aldeles tilfredsstillet. — Ogsaa jeg, som foran flere, maa beklage, om Undervisningen i Spejlets Bedømmelse gaar overstyr, thi det er langt fra, at Bonden, i hvis Hænder Kvægopdrættet egentlig ligger, har vist Sagen fornøden Opmærksomhed; den maa gjentages og idelig gjentages, da den som noget nyt har megen Animositet mod sig. En Fortsættelse heraf kunde ikke være i bedre Hænder end Hr. Bruhns.

Hr. Bruhn ankom hertil Aften den 19de og afgaar herfra Middag den 21de for over Grenaa at fortsætte hans Rejse med Posten.

Ingvorstrup den 21de Juli 1853.

Jørgensen.

Hr. Bruhn ankom hertil den 25de dennes. Dagen efter Ankomsten besigtigede han mine Køer og meddelte mig derved sin Undervisning. Siden gav han Undervisning i min Nærværelse til flere Landboere her omkring, saasom i Landsbyerne Koster, Tjørnemark o. a.

Alle stemmer vi i vor Beundring over, at Hr. Bruhns paa den guénonske Lære byggede Angivelser af vore Køers Mælkerighed stedse traf sammen med Virkeligheden, og vi maatte alle takke Hr. Bruhn for den fattelige og grundige Maade, hvorpaa han meddelte sin Undervisning.

Koster Færgegaard, den 28de Juli 1854.

N. P. Jensen.

Den 28de Juli 1854 om Aftenen ankom Hr. Bruhn hertil og afrejste igjen herfra den 30te. Ved Bedømmelsen af mine 50 Køer overbeviste jeg mig om, at Hr. Bruhn havde et sikkert og hurtigt Begreb om at vurdere de forskellige Køers Mælkerighed efter den guénonske Lære, som han meget klart, fattelig og omstændelig forklarede for mig og mit Medfølge, der, ligesom jeg, ogsaa følte Interesse for at lære dette System at kjende. Efter hvad Hr. Bruhn forklarede for mig, stemmede hans Opgivende overens med de Prøvemalkninger, som her er bleven afholdt, og jeg er meget tilfreds med at have erholdt de Kundskaber, Hr. Bruhn har meddelt mig, for desto paa-lideligere at kunne bedømme de forskellige Køer.

Efter at Hr. Bruhn havde gennemgaaet mine Køer, besøgte jeg med ham flere Bønder i min Omegn, saasom Gaardmanden Poul Larsen og Johan Hansen af Pollerup og Lars Madsen af Elmelunde, der alle fandt sig vel tilfreds med den Underretning, Hr. Bruhn meddelte dem om Deres Køer; derfra begav Bruhn sig — uden mit Følge — videre øster paa Landet og undersøgte flere Bønders Køer, og jeg hørte, at alle var tilfredse med den tydelige Maade, hvormed han forklarede dem at kjende Køerne efter Guénons Læremethode.

Landsledgaard pr. Stege, den 30te Juli 1854.

Schmidt.

Den 18de Maj kom Hr. Bruhn hertil og afrejste samme Dag efter at have gennemgaaet mit Hollænderi, og udtaler jeg herved min Tak for den modtagne Underretning, og maa jeg bevidne, at Bedømmelsen ganske stemmede med den af mig førte Prøvemalkningsbog.

Frederiksdal, den 18de Maj 1855.

Nyholm.

Hr. Kvæghandler Bruhn ankom hertil i Dag, og efter med mig og den herværende Hollænder at have gennemgaaet mit Hollænderi, omtrent 100 Køer, rejser han strax herfra og videre paa sin Rundrejse. — Hans Nærværelse har glædet mig meget, og den Vejledning til at kjende de guénonske Mærker paa Kreaturerne Yvere, som Hr. Bruhn har meddelt os, vil af os blive taget til Følge ved Kompletteringen af Hollænderiet her i Fremtiden. Ved at konferere

hans Bedømmelse af hvert enkelt Kreatur med den holdte Prøvemalkning, har det nøje vist sig, at Spejlets Egenskaber paa Køerne er et umiskjendeligt Kjendemærke paa deres Malkeevne.

Nøbbøllegaard, den 21de Maj 1855.

Friderichsen.

I Dag Middag ankom Hr. Bruhn til Kjørstrup og afrejser i Morgen tidlig til Rosenlund.

Det har været mig en sand Glæde at gennemgaa min Kvægbesætning i Forening med Hr. Bruhn, og den Sikkerhed, hvormed han bedømmer Køernes Egenskaber, er i Virkeligheden slaaende. Ved at sammenholde Prøvemalkningsbogen med Hr. Bruhns Dom for hver Ko, fandt jeg stadig denne overensstemmende med hins Udvisende. Man maa i det hele være det offentlige taknemmelig, at det lader en saa praktisk og indsigtfuld Mand som Hr. Bruhn rejse.

Kjørstrup, den 21de Maj 1855,

P. Friderichsen.

Hr. Kvæghandler Bruhn ankom hos mig Onsdag Aften den 23de og afrejser igjen Fredag Morgen den 25de. Desværre ser jeg mig nødsaget til at være fraværende den største Del af Dagen og har saaledes selv ikkun i kortere Tid kunnet følge ham ved Bedømmelsen af mine Køer og Kvier efter de guénonske Mærker. Dette kan imidlertid ej afholde mig fra at udtale min Glæde over at have set ham her paa Gaarden, da jeg er overbevist om, at min nidkjære Hollænder under Hr. Bruhns Vejledning paa en saare tilfredsstillende Maade har udvidet sine Kundskaber med Hensyn til disse vigtige Kjendemærker. Jeg er aldeles forvisset om, at Hr. Bruhns Rejser maa betragtes som en saare nyttig og gavnlig Foranstaltning, for hvilken vi skyldte Regeringen en oprigtig Tak.

Ourupgaard, den 24de Maj 1855.

E. Tesdorpf.

I mange Aar har jeg studeret Guénon og før, paa Barritskov ved Horsens, faaet nærmere Undervisning af Hr. Bruhn. I Dag har jeg med stor Fornøjelse deltaget i Hr. Bruhns Undervisning paa Bøgsted og kan ej andet end erkjende Guémons Kjendetegn, som han paa en tydelig Maade udvikler, for de allersikreste Kjendetegn paa gode Malkekøer.

Den 12te Juni 1855.

R. Schreiber,
Ejer af Kobbersholt pr. Hjørring.

Hr. Bruhn har igjen iaar gennemset og bedømt min Mejeribesætning, og er jeg ved de Resultater, han er kommen til, end yderligere bleven overbevist om det Værdifulde i Guénons Lære, anvendt med fornøden Skjønsomhed. Hr. Bruhn ankom her i Gaar og afrejser i Dag til Nørretranders Sogn.

Clarupgaard, den 20de Juni 1855.

A. Branth.

Hr. Bruhn har efter min Opfordring været hos mig for at vejlede mig i at bedømme en Ko efter de guénonske Kjendemerker; jeg er ved hans Vejledning kommen til det Resultat, at den guénonske Methode er den letteste og sikreste, hvorefter man kan bedømme Køernes Malkeevne.

Gudumlund, den 23de Juni 1856.

H. Fangel.

Fornævnte Hr. Bruhn har Dags Formiddag til over Middag, i Overværelse af flere af Godsets Gaardfæstere i Voxlev og Bislev Sogne, samt i Overværelse af Undertegnede og flere af mine Tjenestefolk, gennemgaaet hver enkelt af Gaardens c. 90 Stykker Malkekøer, og efter at have undervist de Tilstedeværende i Anvendelsen af Guénons Kjendemerker ved Malkekøers Bedømmelse har han anstillet mangfoldige Prøver paa, hvorvidt denne Lære var bleven rigtig opfattet af de Tilstedeværende. Og har denne Belærelse været af nyttig Interesse for os alle, saavel som Hr. Bruhns Bedømmelse af Kvæget — efter vort Kjendskab til dets Mælkeproduktion — været os overbevisende om, at Methoden er sand og god.

Hr. Bruhn ankom hertil i Gaar Aftes og afrejser herfra Dags Eftermiddag Kl. 4 $\frac{1}{2}$.

Lundbæk den 27de Juni 1855.

Juel.

Efter Meddelelsen af de her givne Oplysninger fra Fortiden vil jeg saaledes, navnlig med det røde danske Malkekvæg for Øje, gaa nærmere ind paa Sagen i sin Helhed.

Ved Sorø Amts landøkonomiske Selskabs Præmiering af Malkekvæg maatte vi i 1847 begynde uden at have noget som helst forudgaaet i lignende Retning at holde os til, da der ved den af Selskabets højtfortjente Stifter, Grev F. A. Holstein, i Aaret 1834 iværksatte Præmieuddeling for de »mælkerigeste« Køer, ene toges Hensyn til disses i Øjeblikket foreliggende Malkeudbytte

og — hvad der den Gang vist var enestaaende — tillige til Mælkens Flødeindhold. Da derhos Hovedformalet med den gjenoptagne Præmieuddeling, som alt bemærket, var at udbrede Kjendskab til Anvendelsen af »Guénons Kjendemerker« blandt Amtets Beboere, laa det endvidere nær, at disse Mærker gennem den vedtagne Bedømmelse gaves en mere fremragende Plads i Forhold til Dyrets øvrige Egenskaber end senere, da Formalet med Præmieringen mere blev Avlens Ophjælpning i Almindelighed, og vort først anvendte Bedømmelsessystem, afpasset i Overensstemmelse hermed, fik derfor følgende S sammensætning:

1. Maximum for Spejlets Størrelse og Finhed (bedømt henholdsvis mod 12 og 4).....	16 Points
2. Middelformaximum for »Bygning«, »Hud og Haarlage«, »Hoved, Øjne og Horn«, »Dyrets Størrelse« (hver Egenskab bedømt for sig, mod henholdsvis 12, 8, 6 og 6 og Summen divideret med 4).....	8 »
<hr/> Ialt 24 Points	

men efter at Staten fra 1852 traadte til med et til Landboforeningernes eget svarende aarligt Tilskud til Dyrskuerne, blev Sagen en hel anden, og som Følge heraf ændredes vor Bedømmelsesmaade flere Gange, indtil Ordningen overfor 32 som Maximum blev:

1. for Bygning med alt hvad dertil kan henføres	16 Points
2. — alle ældre Malkemerker under et.....	8 »
3. — Spejlets Størrelse og Finhed.....	8 »
<hr/> Ialt 32 Points	

hvorefter dette System i 1864 tiltraadtes af den da oprettede Forening »de mindre Landbrugeres Landboforening for Sorø og tilgrænsende Amter« og til alle Parters fulde Tilfredshed uforandret benyttedes i begge Foreninger i de 25 Aar til 1889, for Selskabets Vedkommende dog fra 1887 med et Tillæg af 4 Points som Maximum for Dyrets Afstamning, ligesom samme System benyttedes ved »de

samvirkende sjællandske Landboforeningers« Fællesdyrskuer 1882, 84 og 86. *)

Denne Fasthed i Bibeholdelsen af Reglerne for Bedømmelsen medførte endvidere den meget væsentlige Fordel, at medens det i flere andre Amter ikke sjælden har været Tilfældet, at én Landboforening har tilkjendt en Tyr en højere Præmie, og en anden Forening i samme Aar helt har vraget denne, har saadant været aldeles ukjendt i Sorø Amt, og jeg mindes ikke nogensinde at have iagttaget større Forskjel end $\frac{1}{2}$ á 1 Points i de af de 2de Foreningers Udvalg om samme Individ afgivne Domme, ligesom dette sikkert har havt en ikke ringe Betydning for hele Udviklingen af Amtets Malkekvæg.

I Præstø Amt gik hele Sagen derhos meget nær paa samme Maade i en lang Aarrække, og jeg havde saaledes heller ikke megen Grund til fra dette Amt, at vente nogen væsentlig Ændring i det gamle, prøvede Pointssystem og navnlig ikke i Hovedprincippet for samme, at saa nær som muligt Halvdelen af det vedtagne Maximum tilkjendes for Dyrets Bygning og Halvdelen for samtlige Malkemærker — om ældre Mærker eller Spejl faar lidt mere eller mindre lægger jeg mindre Vægt paa — men

*) Saa vel i Sorø Amt, som ved de 3de senere nævnte Landmandsmøder benyttedes Systemet derhos uforandret ved Bedømmelsen af Hun- og Handyr, og jeg skjønner fremdeles heller ikke, der kan være nogen Grund til Forandring heri, da det netop er en Fordel ved de »færre« Hovedgrupper, at der overfor de enkelte under hver af disse hørende Momenter kan ses noget afvigende for de forskjellige Kjønns Vedkommende, medens ved Siden heraf alt ligefuldt samles under den for Gruppen som Helhed gjældende Bedømmelse. — Med Hensyn til Adskillelsen mellem hvad der maa medtages under hver af de 2de førstnævnte Grupper, har endvidere en af mine gamle Kolleger i Sorø Amt, som det forekommer mig, paa en meget simpel og tydelig Maade klaret dette ved under »Bygning« at henhøre alt, hvad der uden umiddelbar Berørelse af Dyret ene maa ses og bedømmes ved Øjets Hjælp, og under »ældre Malkemærker« alt det, ved hvis Bedømmelse ogsaa Undersøgelser gennem Følelsen mer eller mindre maa tages til Hjælp.

jeg fik dog, som Medlem af Statstyreskuekommissionen for Sjælland, i Aarene 1887—89 Lejlighed til at arbejde med et herfra forskjelligt System, ved hvis Ordning der ikke var taget noget Hensyn til hint, saaledes som dette var benyttet i de sidste 25 Aar, medens man derimod mere var gaaet tilbage i Retning af de mange Underafdelinger for Bedømmelsen, vi i 1847 begyndte med i Sorø Amt, men hurtigt kom bort fra der.

Gjennem dette System, der ved Tyreforeningernes Fremkomst dannedes af Stifteren af denne Institution, nuværende Formand for Statstyreskuekommissionen, Forpagter Friis Lindersvold, hvis Fortjeneste af Kvægavlens Fremme ingen i alt øvrigt kan paaskjønne og anerkjende mere end jeg, benyttes der Points med følgende Maxima.

1. For Kropbygning	16 Points
2. — Hoved, Horn og Øje	8 —
3. — Hud og Haarlag	8 —
4. — Mælkearer, Mælkehuller og Patter	8 —
5. — Spejl	8 —
6. — Totalindtryk	16 —
7. — Afstamning	8 —

Ialt 72 Points

hvortil for Tyrens Afkom kan komme 16 —

Ved at sammenligne denne Bedømmelsesmaaade med Sorø Amts viser det sig imidlertid, at naar man holder sig til de første 5 Punkter i Friis's System falder netop Halvdelen af samtlige disse 48 Points paa Punkterne 1 og 2, svarende til »Bygning« hos mig, og ligeledes den anden Halvdelen paa Punkterne 3, 4 og 5, svarende til Malkemærker hos mig. Hertil kan jeg saaledes ikke have andet at bemærke, end at jeg maa fastholde som heldigere, at Punkterne 1 og 2 bedømmes under èt og ligeledes Punkterne 3 og 4 tillige med alle øvrige ældre Malkemærker under èt, samt endelig Punkt 5, Spejlet, med sit Maximum 8 Points for sig. At der endvidere kan tilkjendes indtil 8 Points for Afstamningen — i Lighed med at der, som alt nævnt, ogsaa i Sorø Amt er tilføjet 4 Points som Maxi-

num i denne Retning — kan jeg i Følge min Stilling til hele Stambogsføringen kun i fuldeste Maal billige, og herom, saavel som om hvad der ved Statsskuerne gjælder som Maximum for Tyrenes Afkom, samt om at de herfor tilkjendte Points gives som et særligt Tillæg til den øvrige Bedømmelse, ere Forpagter Friis og jeg fuldstændig enige.

Tilbage staar altsaa kun Punkt 6 »Totalindtrykket«, men at dette Begreb som en særlig Faktor inddrages under og tildeles Points ved Bedømmelsen, maa jeg efter min bestemte Overbevisning ubetinget fraraade.

Jeg kan meget godt forstaa, at øvede og erfarne Dommere. som vist almindeligst i England, ene holde sig til Totalindtrykket uden Anvendelse af nogen som helst Pointsbedømmelse, og jeg indrømmer ogsaa, at der ad denne Vej kan fremgaa et endog heldigere Resultat, end hvor et vidtløftigt og kompliceret Pointssystem i knap tilmaalt Tid skal anvendes overfor store Antal af Individuer. For c. 20 Aar siden har jeg saaledes ved en af en Del Medlemmer af »Horsens Landbrugsforening« sammen med Foreningens almindelige Dyrskue foranstaltet privat Konkurrence med Samlinger af rødt Malkekvæg, selv deltaget i en Bedømmelse, ved hvilken mine 2de Kolleger foretrak at dømme uden Anvendelse af Points, medens jeg benyttede mit gamle System med det i Sorø Amt for Samlingernes Vedkommende tilkomne Tillæg for disses Ensartethed, og Udfaldet blev ligefuldt aldeles overensstemmende. Jeg indrømmer endvidere gjerne Nyttens af, at man i Beskrivelsen af de anerkjendte Individuer tilføjer, hvad Totalindtryk Betragtningen af samme har fremkaldt hos Dommerne, og endnu mere at det »almindelige Indtryk« af det enkelte Dyr faar sin store Betydning ved den endelige Ordning i Præmierækken, af de efter Pointsbedømmelsen hinanden nærmest staaende Individuer; men det bliver noget helt andet naar Totalindtrykket, som ved Statsskuet for Sjælland og i flere Landboforeninger, indblandes i selve Pointsbedømmelsen, hvad der sikkert ikke lidet har bidraget til, at

fremkalde de ikke faa stedfundne mindre heldige Uoverensstemmelser mellem de i samme Aar over samme Individ, henholdsvis af Landboforeningerne og ved Statsskuet afgivne Domme.

Indbringelsen af en Faktor i Bedømmelsen, der ikke som »Bygning«, »ældre Malkemærker« og »Spejl« gjælder en bestemt særlig Egenskab eller Retning hos Dyret, maa derhos i og for sig indvirke mer eller mindre forstyrrende ved Pointsansættelsen for disse Egenskaber, idet der overfor hver enkelt maa arbejdes under Trykket af, at det kun er en for en senere Forrykkelse udsat Dom der afgives. — Naar man derimod, overensstemmende med Systemet for Sorø Amt, holder sig til de 3 forannævnte Grupper, vil Tiden ikke alene bedre strække til for Dommerne, men hvad der er endnu vigtigere, der vil kunne arbejdes med en ganske anden Ro og Sikkerhed og — hvad jeg fra min egen Dømmervirksomhed tør tilføje — ses med et mere uhildet Blik i hver enkelt Retning, end hvor Opmærksomheden maa spredes over mindst 6 forskellige Pointsangivelser, ligesom navnlig den Overvægt, der ved Bedømmelsen maa og skal gives Dyrets Bygning gennem Tildelingen af Halvdelen af samtlige Points, paa en ganske anden Maade kommer frem, end naar Bygningen, som i Roskilde, maa nøjes med 16 Points af 64, selv om der gennem det »saakaldte« Totalindtryk — hvad der i Praxis næsten udelukkende har vist sig — fremkommer en til Dommen om Bygningen nøjagtig svarende Pointsansættelse, og denne nærmest betragtes som et Tillæg til de for Bygningen givne Points.

Alle Parter ville derimod sikkert være enige om, at der til Pointsbedømmelsen bør — ligesom der efter Lov af 1ste April 1887 skal — knyttes en fuldstændig og nøjagtig Beskrivelse af hvert enkelt af de anerkjendte Dyr; men til Affattelsen af en saadan og til i samme at anføre, hvad der ved Siden af Pointsbedømmelsen vedrører dettes særlige Ejendommeligheder, bliver der netop en ganske anderledes Ro og Tid, naar Beskrivelsen kan samles overfor

de nævnte Hovedpunkter Bygning og Malkemærker, ligesom de Oplysninger, de i hver enkelt Retning tilkjendte Points kan afgive overfor Sammenligningen med andre Individier, bliver langt klarere og lettere at beholde i Erindringen, naar man kun har 3 eller med Afstamningen, der jo som oftest paa anden Maade gjengives, 4 Tal at holde sig til. Naar jeg saaledes, for at nævne et bestemt Exempel, ved Optagelsen af den flere Aar forud afgaaede Tyr »Gamle Hasletyr« i Stambogsføringen (se 1 D. S. 262) har kunnet anføre, at denne ved Præstø Amts Landboforenings Dyrskue mod 32 som Maximum havde erholdt 14 Points for Bygning, 7 for ældre Malkemærker og 7 for Spejl, er dermed strax betegnet, hvor fortrinlig Tyren var, og omvendt viser det sig ved Anvendelsen af Forpagter Friis's System, at Delingen i Pointsangivelsen dog ikke er og vist vanskeligt, uden at Arbejdet bliver aldeles uoverkommeligt, vil kunne udstrækkes saa vidt, at man ad denne Vej kan faa alt med. — Dette gjælder saaledes navnlig, hvad der efter Systemet vedrører »Ældre Malkemærker«, hvor Dommerne under Pointsansættelsen kun kunne holde sig til henholdsvis »Hud og Haarlag« og »Mælkeaarer, Mælkehuller og Patter,« men ere afskaarne fra at inddrage »Afstanden mellem Ribbenene«, »Hullerne under Bovspidsen« m. v. under Bedømmelsen.

Om man endelig vil benytte 32, 100 eller et andet derimellem liggende Tal som Maximum for Bedømmelsen, forekommer mig mindre vigtigt, naar man kun holder sig til den forannævnte Hoveddeling af det valgte Antal Points. Ved Landmandsmødet i Kjøbenhavn 1869 foreslog jeg mine Kolleger: Forpagter Mackeprang, Nakkebølle og daværende Proprietær Koch, Thomasminde ved Aarhus, at benytte mit System 16—8—8, men multiplicere de udkomne Hovedpoints med 3, for at Bedømmelsen i Dommerprotokollen og Beretningen kunde staa mere lige med de Dommerudvalg, der benyttede 100 som Maximum, og baade der og ved Møderne i Svendborg 1878 og i Aalborg 1883 gik det udmærket godt paa denne Maade.

Ved den nordiske Udstillings Dyrskue i Kjøbenhavn 1888 var jeg sammen med de Herrer Proprietær Andersen, Rosendal, Forstander la Cour, Næsgaard, Godsejer P. de Neergaard, Førsløvgaard og Forpagter Stamer, Fousingø, Dommer for Tyre af rødt Malkekvæg. Vi bestemte os her for 100 som Maximum, og da det alene af den Grund, at vi, foruden de mange udeblevne, mindst vilde faa 100 Tyre at bedømme, vilde være blevet en Umulighed at benytte Friis's System, vedtog vi efter en kort Forhandling og gjensidig Imødekommen i Hovedtrækkene at slutte os til vort gamle System for Sorø Amt, som Neergaard og jeg kjendte gennem mange Aars Afbenyttelse, dog saaledes, at Bygningen ikke fik fuldt Halvdelen men kun 45 Points, ældre Malkemærker lidt formeget, ligeledes 45, og Spejlet kun 10 Points, hvilket sidste jeg gik ind paa for at holde paa det Væsentlige, Bibeholdelsen af de 3 Grupper for Pointsbedømmelsen.*) — Som Læserne bekjendt, gik dernæst Sagen her saa godt, at saa vel alle 4 Landbrugsblade som de Dagblade, der meddelte noget om Skuet, enstemmig omtalte vor Dommergjerning paa den mest anerkjendende Maade, ligesom der, mig bekjendt, ikke fremkom en eneste Udtalelse i modsat Retning.

Hertil kommer endvidere, at baade Statstyreskuekommissionen for Lolland-Falster og »Maribo Amts økonomiske Selskab«, ved Tyrenes Bedømmelse, i indeværende Aar har benyttet et Pointssystem, der meget nærmer sig til det her nævnte fra 1888, nemlig for Bygning 45, for ældre Malkemærker 35, for Spejl 12 og for Afstamning 8 Points, og gaaende ud fra, at der ogsaa i Almindelighed vil være mest Stemning for at vælge Tallet 100 som Udgangspunkt for Bedømmelsen, samt iøvrigt støttende mig til, hvad jeg foran har udviklet, tillader jeg mig saaledes at foreslaa et Pointssystem, til hvilket det i Sagens Inte-

*) Benyttelsen af dette Grundlag for Pointsbedømmelsen gjør det til- lige langt lettere paa rette Sted at foretage de Ændringer i denne, som den endelige Sammenligning mellem de anerkjendte Individer maatte give Anledning til.

resse er mit Haab, at efterhaanden flere og flere ville kunne slutte sig, ogsaa hvad Enkelthederne angaa, men at man i hvert Fald maa kunne blive enige om overalt at rette Pointsbedømmelsen mod 100 som Maximum, hvorved en Sammenligning mellem de Individider, der anerkjendes ved Landets forskjellige Dyrskuer, i høj Grad vil lettes.

Dette System er i al sin Simpelhed enten:

1. For Bygning med alt hvad dertil kan henregnes....	50 Points
2. — alle ældre Malkemærker under et.....	35 —
3. — Spejlets Størrelse, Finhed og Blødhed.....	15 —
	Ialt 100 Points
hvortil for Afstamningen kan komme indtil....	10 —
og for Dyrets — særlig Handyrets — Afkom indtil	20 —
	Tilsammen 130 Points

eller hvis man foretrækker at medtage Afstamningen indenfor Tallet 100, da

1. For Bygning	45 Points.
2. — ældre Malkemærker	30 —
3. — Spejl	15 —
4. — Afstamning	10 =
	Ialt 100 Points.
og for Afkom indtil	20 —
	Tilsammen 120 Points.

hvortil jeg, næst at tilraade, at ikke alene Pointsansættelsen for Afkommet, hvad der jo er en ligefrem Nødvendighed, men ogsaa for Afstamningens Vedkommende, foregaar uden for den øvrige Bedømmelse, kun skal bemærke, at naar jeg har tillagt »Spejlet« noget færre Points end efter det gamle System for Sorø Amt, er dette alene sket for lettere at opnaa, hvad jeg har betragtet som Hovedsagen — Samlingen af Bedømmelsen under de 3 oftnævnte Grupper — og ingenlunde fordi jeg ikke fremdeles i alt væsentligt tillægger Guénons Lære den samme Betydning som tidligere, hvad der atter særlig gjælder over for Tyrenes Bedømmelse, hos hvilke de øvrige Malkemærker altid ville være noget mindre udviklede end hos Hundyrene, og om muligt endnu mere af Hensyn til, at Spejlet allerede i Kalvenes første

Levedage kan afgive et Støttepunkt for Dommen om disse, der ikke ad nogen anden Vej vil kunne tilvejebringes i tilsvarende Grad, hvad der i sin Tid fik en ganske særlig Betydning for mit Tyretillæg paa Gundersløvholm.

Ved Siden heraf indrømmer jeg imidlertid villig, at min Opfattelse med Hensyn til Anvendelsen af Guénons Lære i en enkelt Retning har ændret sig noget i Aarenes Løb, idet jeg — i Overensstemmelse med Professor Prosch — nu noget mere betragter Spejlet som et Stammemærke, end som et ene for det enkelte Individ gjældende Kjendetegn, hvad der jo i Realiteten endmere forøger Spejlets Værd, og i saa Henseende kan jeg særlig nævne den Betydning de af Bruhn i 1846 i Angel indkjøbte Individier med deres store fortrinlige Spejl — der til en vis Grad kunde træde i Stamtavlen Sted — fik for Dannelsen af den Gundersløvholmske Stamme, og ikke mindre den til Nutiden fortsatte Nedarvning af nævnte Stamdyrs fremragende Spejl — og dermed i Reglen fulgte øvrige Malke-mærker — der endnu i 7de og 8de Slægtled fra »Kongepremietyren« og »Gamle Angler« ganske særlig har vist sig hos Sønnerne af den fra den permanente Udstilling i 1888 bekendte Tyr »Tobias«. — Jeg betragter det derfor som et yderligere Tillæg til Stamtavlen Værd, naar der i Slægtleddene nedad, foruden til hvad der iøvrigt oplyses, ogsaa kan henvises til et godt Spejl for de paagjældende Individier.

Naar Lektor Goldschmidt derimod i sin nylig af Landhusholdningsselskabet udgivne Bog »Kvægbrugets Udvikling i Danmark, særlig i Sorø og Præstø Amter« (Side 89) nævner 2de fremragende Kvægstammer, ved hvis Dannelselse der er taget lidet eller intet Hensyn til Spejlet, har jeg, med al Anerkjendelse af Forfatterens dygtige og omhyggelig udførte Arbejde, dertil kun at sige, at disse Stammer, set fra mit Standpunkt til Sagen, vilde være endnu værdifuldere og navnlig deres Nedarvningsevne sikrere, naar Spejlets Udvikling var fulgt med Individernes øvrige gode Egenskaber.

Gamle Kongevej, i Oktober 1890.
